

OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

9 plaket »Josip Broz Tito – 35 let samoupravljanja«

V veliki skupščinski dvorani je klub samoupravljalcev z občinskimi sindikalnim svetom 2. julija pripravil svečano sejo, na kateri je zbranim spregovoril predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Šketa. Le-ta je nato skupaj s članom izvršnega odbora viškega kluba samoupravljalcev Pavletom Zdešarjem podelil sedmim posameznikom in dvema OZD listinam s plaketo »Josip Broz Tito – 35 let samoupravljanja«.

Prejeli so jih: DO Hoja TOZD Pobištvo Polhov

Gradec, DO Kemijski inštitut Boris Kidrič, Franc Apovnik, iz GG Ljubljana TOZD Gozdni obrat Škofljica, Vlasta Grjol, iz Tovila, dr. Darinka Grmek – Štrukelj iz Zdravstvenega doma Vič – enota Rudnik, Sonja Rozman iz Tobačne tovarne – DSSS, Marija Sinter upokojenka VVO, Franc Škof iz delovne skupnosti Mercator-Rožnik in Danica Vukadinovič iz osnovne šole Franc Leskošek-Luka.

Ob iskrenih čestitkah je nato zbranim zapel deklinski pevski zbor iz Brezovice.

Zvezno priznanje 27. junij za samoupravljavko Vido

Drobna, majhna, skoraj neznamna, v svojem velikem stanovanju, v katerem je po moževi smrti ostala sama, je Vido Smrekar videti nekako izgubljena. Lahko po pravici povem, da jo razumem, ji verjamem, da se je po moževi smrti znašla v objemu osamljenosti. Obenem sama prizna, da ni sama. Da nanjo niso pozabili. Niti njeni sorodniki, niti otroci, ki jim je pomagala skozi življenje niti njeni sodelavci v viškem Angorinem tozdu.

Za žensko kot je Vera Smrekar je izguba ljubljeneega človeka, življenjskega tovariša, prelomnica v življenju, s katero se zagotovo ne bo sprijaznila. Ve da je na svojem delovnem mestu v Angori (kot pletilja) pridno delala in bila vzgled vsem svojim sodelavkam – bila je »udarnica« vsak mesec in celo več – 14 krat na leto – bila je sindikalna delavka, bila je...

...bila je žena, ki se je rodila v partizanski družini. Dva njena brata sta padla leta 1942, za ostale tri brate ve, da sta dva umrla v taborišču, za tretjega trdijo, da je prav tako padel. Od šestih otrok v družini je ostala sama.

»Materi sploh poznala nisem,« pravi. Odrasla je v družini šestih otrok in njo so k sebi vzeli ljudje, s katerimi je danes še vedno zelo tesno povezana. Hčerko ene od svojih »sester« je imela pri sebi do njenega 14 leta, za »svojega« fanta Jožeta še danes skrbi. Svojih otrok ni imela, ima pa tega fanta, ki je zdaj pri vojakih, je končal srednjo šolo in bi rad študiral naprej.

Ceprav ni povedala na glas, da bi mu rada ta študij omogočila, je povedala, kako zelo si želi, da bi fant dosegel svoj cilj. Lahko bi ga živila (in vem, da še več kot to – dala bi mu vse, kar bi mogla) ne bi pa mogla vračati stipendije, ki jo je dobival od enega novomeških podjetij. Pa vendar – fant je bil ves čas odlične učenec, prizadeven in verjetno ter očitno sposoben, da je poklicno šolo »zamenjal« za srednjo – in bi rad šel na elektro – fakulteto. Uvod je bil dolg – vendar ne predolg za tiste, ki poznajo Vido Smrekarjevo. Morda se z Vido Smrekarjevo namreč niti ne bi pogovarjali če ne bi bila letošnja

nagrajenka iz naše občine, ki je dobila zvezno priznanje 27. junij – priznanje za zavzeto in zvesto delo v Zvezi sindikatov.

V sindikalno gibanje se je vključila nekaj za tem, ko je prišla v Angoro – leta 1948 – in ostala zavedna »sindikalistka« do leta 1982, ko je šla v pokoj. Udeležena je bila na sestankov na ravni občine in mesta, krajevne skupnosti in delovne organizacije.

Bila je članica predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v naši občini, predsednica OS ZS naše občine...

Lahko bi naštevali vse njene funkcije na ravni občine, mesta in republike – ne nazadnje v zvezi sindikatov Jugoslavije.

Veliko jih je bilo. Včasih so vse te funkcije pomenile tudi po šest sestankov na dan. Vendar ni bilo težko. Ob sebi je imela svojega moža, ki je bil prav tako zavzet družbeno-politični delavec. »Peljal me je na sestank in me počakal, da me je peljal domov,« pove Vido Smrekar.

Veliko priznanj je že dobila za svoje družbeno-politično delo, tudi red zaslug za narod s srebrno zvezdo, verjetno največ od vsega pa bi ji pomenilo to, da ji ne bi bilo treba vrtniti stipendije za Jožeta (njegovga fotografija v vojaški uniformi stoji ob vazici z rožami na kuhinjski mizi) in bi fant, star 21 let, lahko uresničil svoje (in obenem njene) želje – in po prihodu od vojakov lahko nadaljeval študij na elektrofakulteti.

Skromna želja drbnega majhnega – vendar velikega – človeka!

DELEŽ OSEBNIH DOHODKOV SE MANJŠA

Kako uresničujemo letošnjo resolucijo!

Tehtanje gospodarskih rezultatov v občini Vič-Rudnik v mesecih do maja in primerjanje z rezultati prvih štirih mesecev je dokaj težavno, ker so posamezni kazalci v petem mesecu boljši kot prej, drugi pa slabši. Vsekakor je zelo razveseljivo to, da je količinski obseg letos do maja 4,7 odstotka večji kot lani, za resolucijskim načrtom pa zaostaja le malenkostne 0,3 odstotka. Za ta skok ima največ zaslug Avtomontaža z obema tozdoma ter Igo in Tiskarna. Slabše je šlo Plutalu, kjer so naredili pol manj kronskih zapork kot lani, res pa nekaj več aluminijastih – za 9 odstotkov. Vzroki so v pomanjkanju domačih surovin in manjših naročil. Slednje je posledica konkurence in bo moral zato Plutal kreniti v izvoz.

Večina firm je dobro oskrbljena z domačimi surovinami, kritična je le v iškem mizarstvu. Z uvoženimi imajo težave v Tiskarni, slabo pa je tudi s temi surovinami v Utensiliu, Igu in Hoji. Z naročili so zadovoljni v Igu, Žičnici, Silvoproduktu, Hoji in TTL, nezadovoljni pa v Plutalu Iliriji-Vedrog in v viškem mizarstvu, kjer pravijo, da je kritično. Slabo gre v izvoz Utensilii, Igu in Iliriji, dobro pa Žičnici in Silvaproduktu. Kot kritične ocenjujejo razmere zaradi obratnih sredstev in posojil zanje v Dolomiti Mercatorja in Trgovini Agrotehniko-Grude.

S tujino posli ne gredo po maslu, saj bistveno zaostajajo za resolucijskimi cilji, ki zastavljajo kot cilj 15 odstotno rast celotnega izvoza, od tega 18 odstotno rast na konvertibilni trg in 8 odstotno rast uvoza s tega trga. Blagovna menjava je bila vredna do konca maja dobre tri milijarde din (po tečaju 185,70 din za dolar), kar je 81,7 odstotka lanskoletne menjave. Celotni izvoz je dosegel do konca maja 84,1 odstotka lanskega v enakem obdobju in je nekoliko nižji indeks od doseženega v letošnjih prvih štirih mesecih. Pokritje uvoza z izvozom je 142,3 odstotno, vendar na konvertibilnem trgu le 81,9 odstotno. Oboje pa je v petih mesecih boljše kot je bilo v štirih.

Za glavo bi se morali prijeti v KIG, kjer so dosegli le 17 odstotkov lanskega izvoza in v Hoji, kjer obljublajo, da bodo zamujeno nadoknadili. Največji izvoznik je s 527 milijoni IGO, za njim pa Ilirija-Vedrog. Na konvertibilni trg prodaja največ Hoja, za njo pa IGO in Plutal. Po indeksih rasti pa so najuspešnejši v Izpovem tozdu Zastopstva (indeks 714), IUV TOZD Galanterija (434) in Mizarstvo Trnovo (434). Največji delež v izvozu imata IGO in Ilirija-Vedrog, ki dosežeta 28,4 oziroma 20,5 odstotni delež. Petino vsega konvertibilnega izvoza pa ustvari Hoja.

Vzorčne delovne organizacije (te predstavljajo več kot pol občinskega gospodarstva) so povečale do konca maja celotni prihodek za 67 odstotkov primerljivi dohodek pa za 82 odstotkov. Oboje ni kaj spodbudno, saj je bila inflacijska stopnja višja kot ti odstotki. Dobro je, da se je ohranil realen obseg akumulacije, delež le te v čistem dohodku pa se je celo povečal. Žal se je delež osebnih

dohodkov v čistem dohodku zmanjšal, torej gre za plačilo delavcev vse manj denarja in so torej delavci primerjalno vse slabše plačani.

Povsem drugačna je slika pri splošni družbeni porabi, kjer se je davek na prihodke od premoženja povečal za 96 odstotkov, taks je več za 220 odstotkov in prihodkov po posebnih predpisih za omenjene namene za 184 odstotkov več.

V kmetijstvu je poslovanje v celoti petih mesecev slabše kot lani tako pri mleku kot pri mesu, v samem mesecu maju pa boljše kot lani maja. Samo maja so letos namolzi 7 tisoč hektolitrov mleka, prej pa v štirih mesecih 20 000 hektolitrov. Za izvajanje plan v SIS družbenih dejavnosti se je nabralo 96,1 odstotek več denarja kot lani in so zato SIS realizirale 42 odstotkov vrednosti svojih planov do konca maja.

V Trnovem, na Igu, ob Jurčkovi poti druge zidajo 435 stanovanj. Na komunalnem področju pa so delno uredili kanalizacijo v Nanjih in Notranjih gorcih, predel na Galjevi, Trnovem in primarni vodovod so dokončali na Dobravci, nadaljujejo pa z deli v Želimljah, Horjulu, Brezovici, Trnovem, Brdu itd. Sanirajo plinsko omrežje v Rožni dolini, elektro pa ureja transformatorske postaje v Nanje gorice, Golo, Matena, Krkovo, Poznikovo, Jakičevo, Prevalje itd. SIS za ceste nadaljuje s prenovo Tržaške in nasipava traso za južno obvoznico. PTT širi centralo Vič in ureja omrežje.

MILOVAN DIMITRIČ

TRGOVIN

A. ŠPEČEKALIST

Na področju preskrbe so v teku že dogovori o urejenosti trgovine v Pijavi gorici, že v tem poletju pa bo odprta prva zasebna trgovina s prehrabensmi artikli na Jezeru.

S SEJ IZVRŠNEGA SVETA

Molzna kontrola se je izboljšala

Ukrep, ki jih je izvršni svet v zvezi z nekavilnetno opravljeno molzno kontrolo v KZ Ljubljana TLO Vič sprejel februarja meseca, so očitno naleteli na odziv. Tako so v TLO Vič napravili novo razporeditev dela na opravljanju A kontrole ter del na jemanju komercialnih vzorcev in Z kontrole. Sedaj pa imajo skupno zaposlenih šest molznih kontrolorjev, za katere je bil organiziran tudi strokovni seminar. Delno je že uporabljena dodatna oprema za ureditev zbiralnic, odpravljene pa so tudi vse glavne pomanjkljivosti. Z dodatnimi sredstvi mestnega sklada za intervencije v kmetijstvu je bil narejen program novih zbiralnic, ki bodo že letos urejene v Črni vasi, Podsmreki, Pijavi gorici, Brišah in na Brezovici. Kljub vsem tem ukrepom – mednje pristoječe so zdravniške preglede zbiralk mleka ter razdeljeno dodatno zaščitno opremo, pa v TLO opozarjajo, da zna priti do problemov. S poostreno kontrolo, dvakratnim zbiranjem mleka ter ob finančno majhnem nadomestilu ugotavljajo, da bo verjetno več zbiralec mleka odpovedalo zbiranje. To pa najbrž pomeni, da bodo morali del zbiralnic združiti in urediti eno večjo z vso opremo.

O industrijski coni RP-2

Na zadnji aprilski seji je izvršni svet ob obravnavanju informacije o uresničevanju letošnje resolucije na pod-

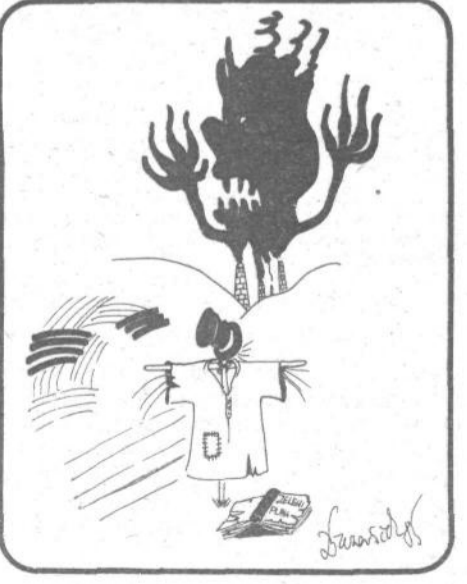
lagi ugotovitve, da je angažiranje ZIL kot pooblaščenca institucije pri usposabljanju industrijske cone RP-2 in investitorjev nezadostno, zahteval, da se o tej problematiki pripravi celovito poročilo.

Prav o tem poročilu pa je tekla razprava na eni zadnjih sej. Kaj je v njem zapisano! Za tehnično dokumentacijo in raziskave je bilo sedaj potrošenih 17,9 milijona dinarjev (izdelani vsi potrebni idejni načrti za komunalne objekte in naprave, geološke raziskave, izdelana lokacijska dokumentacija za cestno omrežje, izdelani glavni objekti cestnega omrežja...). Sam zazidalni otok meri 681.985 kvadratnih metrov od tega je zazidavni namenjeno 535.517 kvadratnih metrov, starograditelji zavzemajo 5.865 kvadratnih metrov, 140.603 kvadratnih metrov pa je namenjen javnemu programu in ulicam. Do sedaj je pridobljeno 445.277 kvadratnih metrov, kar pomeni, da je za območje I. faze izgradnje cone RP-2 zemljišče pridobljeno v celoti z izjemo kompleksa Agrotehnika, na območju II. faze pa je že pridobljeno zemljišče za Integral in Cestno podjetje. Za celotno cono je pridobljenih 66 odstotkov zemljišč. Za letošnje leto je predvideno le pridobivanje zemljišč za območje prve faze, če pa se bo pokazala potreba po vključitvi novih investitorjev v II. fazo pa bo potrebno spremeniti program in pridobiti še ostale potrebne površine zemljišč.

Otem je stekla živa razprava tudi med člani izvršnega sveta. Zadolžili so ZIL – TOZD urejanje stavbnih zemljišč enoto Vič, da zagotovi v stalnih stikih s komunalnimi organizacijami in SIS, da bo komunalna opremljenost cone potekala v planiranih rokih in okvirih. ZIL mora pospešiti odkup zemljišč in v okviru tega proučiti možnost, da angažira potencialne investitorje, ki bi na podlagi ustreznega sporazuma že vnaprej vlagali sredstva. S pomočjo občinskih upravnih organov pa je potrebno pospešiti pripravo razlastitvenih postopkov. Še to. Izvršni svet je imenoval tudi komisijo, ki bo ugotovila, kdo je kriv za večletne zastoj v razlastitvenih postopkih, oziroma pri odkupu zemljišč.

O možnostih kmetijske proizvodnje

Zaključne ugotovitve komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in preskrbo ter sklepi izvršnega sveta občinske skupščine Vič-Rudnik dokazujejo, da je kmetijstvo v občini v nezavidljivem položaju, celo slabšem kot kje drugje v bolj odročnih krajih, kjer so možnosti slabše kot v bližini Ljubljane. Komite ugotavlja, da so kmetije blizu Ljubljane pod pritiskom urbaniziranja in da bo treba zato na manjših površinah pridelati več s sodobnejšimi tehnologijami, boljšim gnojenjem in boljšo izrabo travinja. Nujno so po teh ugotovitvah tudi dodatni viri denarja za kmetijstvo iz drugih panog ter ugodna posojila. Obenem bodo začeli nadzorovati obdelanost površin. Mlade bo treba spodbuditi, da bodo ostali doma na kmetijah, odpraviti pa bo treba težave,

ki tarejo starejše kmete. Izvršni svet želi pospešiti ustanavljanje strojnih skupnosti, gradivo komiteja pa ocenjuje kot ustrezno osnovo za razpravo v vseh kmetijskih organizacijah in za pripravo planov. Pri vsem tem je nujno treba upoštevati to, da se zaradi bližine mesta zmanjšuje zanimanje kmetov za prodajo preko kmetijskih organizacij.

V občini je trenutno 22.682 hektarjev obdelovalne zemlje, od tega je skoraj 21.000 hektarjev v zasebni lasti. Njih je 5658 hektarjev, sadovnjakov 613 hektarjev, 2062 hektarjev je pašnikov in ostalo so travniki. V zadnjem času pa se žal manjvredni gozd razrašča na 1015 hektarih, ki so sodili h kmetijstvu. Bistvenih sprememb ni mogoče pričakovati preko noči, saj je v občini sedaj le 18 odstotkov čistih kmetij, kar 249 kmetij s 1680 kmeti pa je takih, kjer so gospodarji starejši kot 65 let. Najbolj produktivne generacije, to je med 25 in 44 leti skorajda ni, zelo malo pa je tudi mladih do 14 let. Vse to je zadosten vzrok za bitje plati zvona.

Mehaniziranost kmetij je sicer kar zadostna, vendar je tudi še šestina takšnih kmetij, ki so brez kakršnekoli mehanizacije. Ker so cene mehanizacij strahotno pogoškoče, bo verjetno opremljenost pešala.

Vse naštet je kaj slaba osnova za doseganje željenega. Sedaj kmetije ne pridelajo niti dveh tretjin povprečnega donosa pšenice na hektar, komaj polovico povprečnega pridelka koruze, manj kot polovico povprečnega pridelka krompirja... Pridelkov na barju je manj kot pred 20 leti. Živino pasejo redno le na 2,7 odstotkih kmetij in v hlevih je 4175 praznih stojišč. Le 12,5 odstotka kmetij ima nov ali prenovljen hlev, prireja mesa in mleka pa nima skladno z nihanjem na našem neurejenem trgu kmetijskih proizvodov. Kako pri takšnem položaju doseči željeno 3,5 odstotno rast tržne pridelave! Komite in izvršni svet menita, da na začetku omenjene načine.

Ker je problem ostarelih kmetov izredno pereč, bo do oblikovali delovno skupino za urejanje te problematike v kateri bodo sodelovali predstavniki centra za socialno delo, KS, KZ, komiteja za kmetijstvo, OK SZDL in kmetijsko zemljiške skupnosti. Skupina bo pripravila predloge sistemskih ukrepov, ukvarjala pa se bo tudi operativno s konkretnimi problemi.